

KVADART

DIZAJN ♦ UMETNOST XX Veka

MEMUSIC

Ko to tamo peva

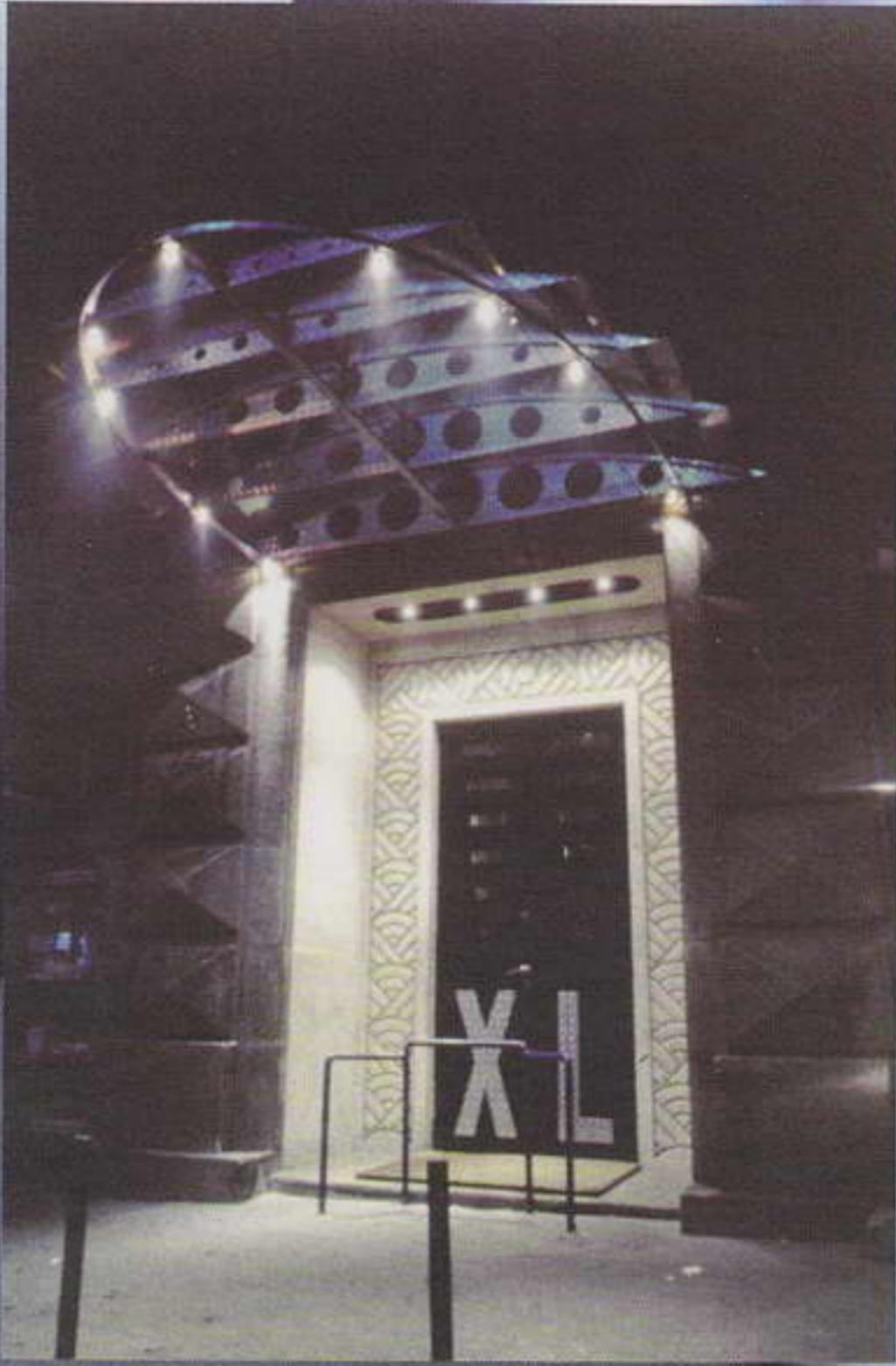
◆ Dejan Ecimovic

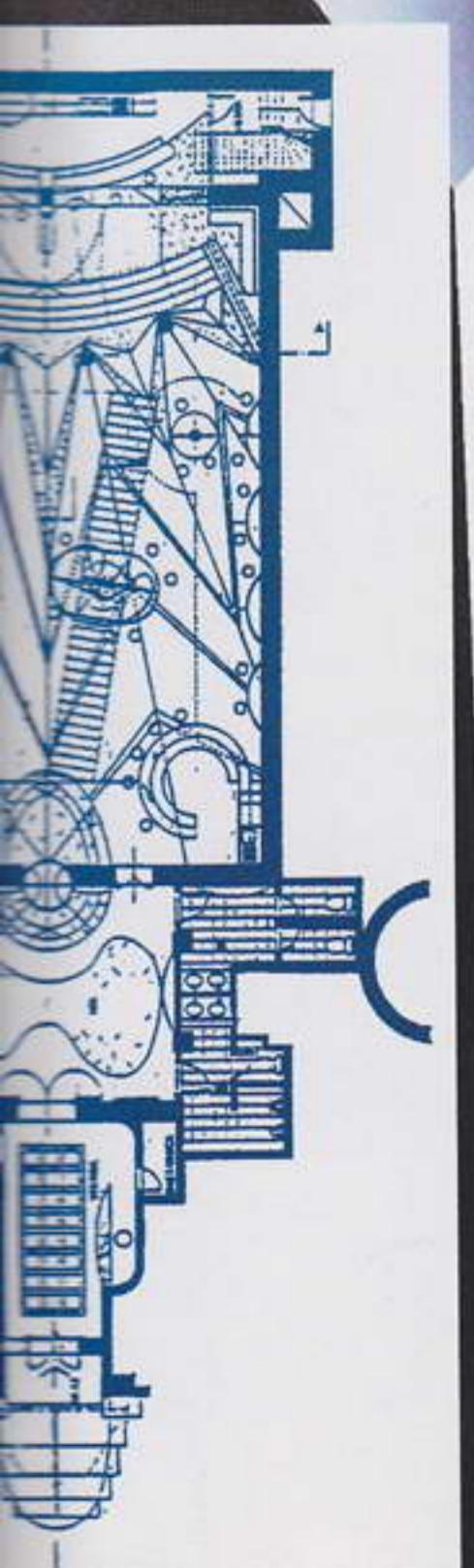
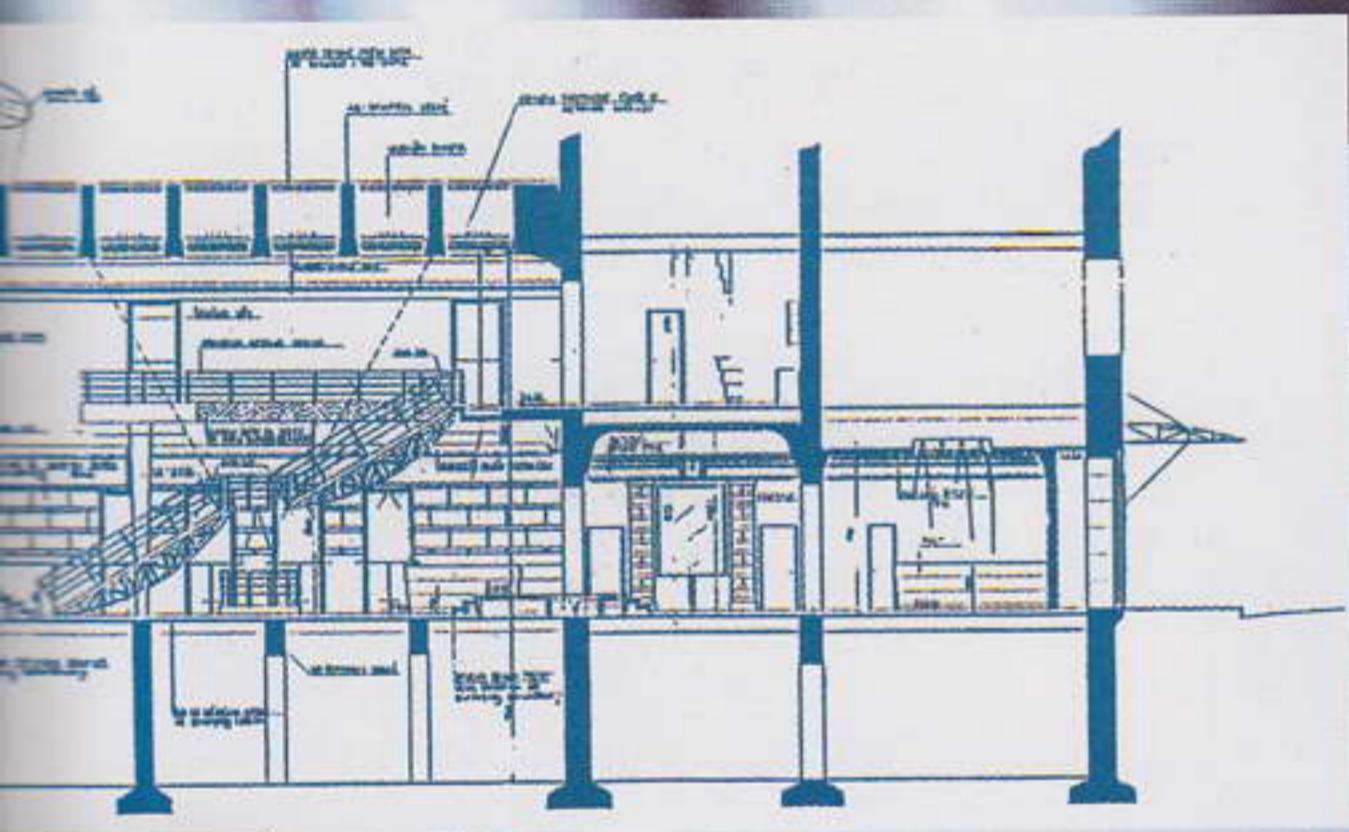
Princip zadovoljstva
(Recenzija koncepta "pleasuredome"
sasvim ukratko,
i recenzija njegove beogradske
materijalizacije takođe ukratko)

'please, allow me to introduce myself.
I'm a man of wealth and style...
Mick Jagger, "Sympathy or the Devil",
1967

Pleasuredome je od samih početaka
rok paradigmе njen derivat,
praktično uzgredni kulturni destilat
koji, međutim, vremenom evoluira u
veliku fantazmu. Naime u empirijskim
okolnostima rok kulture,
pleasuredome registruje - ali i
stimuliše - stilske i žanrovske mutacije
medija, te rok 'n' rol sebi pravljaju
melitimaciju višeslojnog
transpodernog medija. Sa značenjem
privilegovanog, donekle i mitskog
tropa rok kulture, autentični
pleasuredome, dakle, u sebi sabra i
sobljima auratsko medijskog
narativnog, virtuelnog i stvarnog
kao i individualno naspram, ili pak
komplementarno kolektivnom čime i
njegova konzumacija na planu
subjektivnog počiva na
odgovarajućim pravilima. Upotreba
ove urbane fantazme, pre svega
ostalog iziskuje stalni sampling audio i
vizuelnog materijala, jedne ikoničko-
transcedentne sinteze čija je
aktuuelnost, po definiciji privremeno-
savremenog kataloga. Evidentno je
onda da se dizajn konkretno-
ambijentalnog nadgrađuje
dinamičnim, instant arhitektonikom
svetlosti i senke, čiju unutrašnjost
nastanjuje ne manje dinamičan
soundscape.

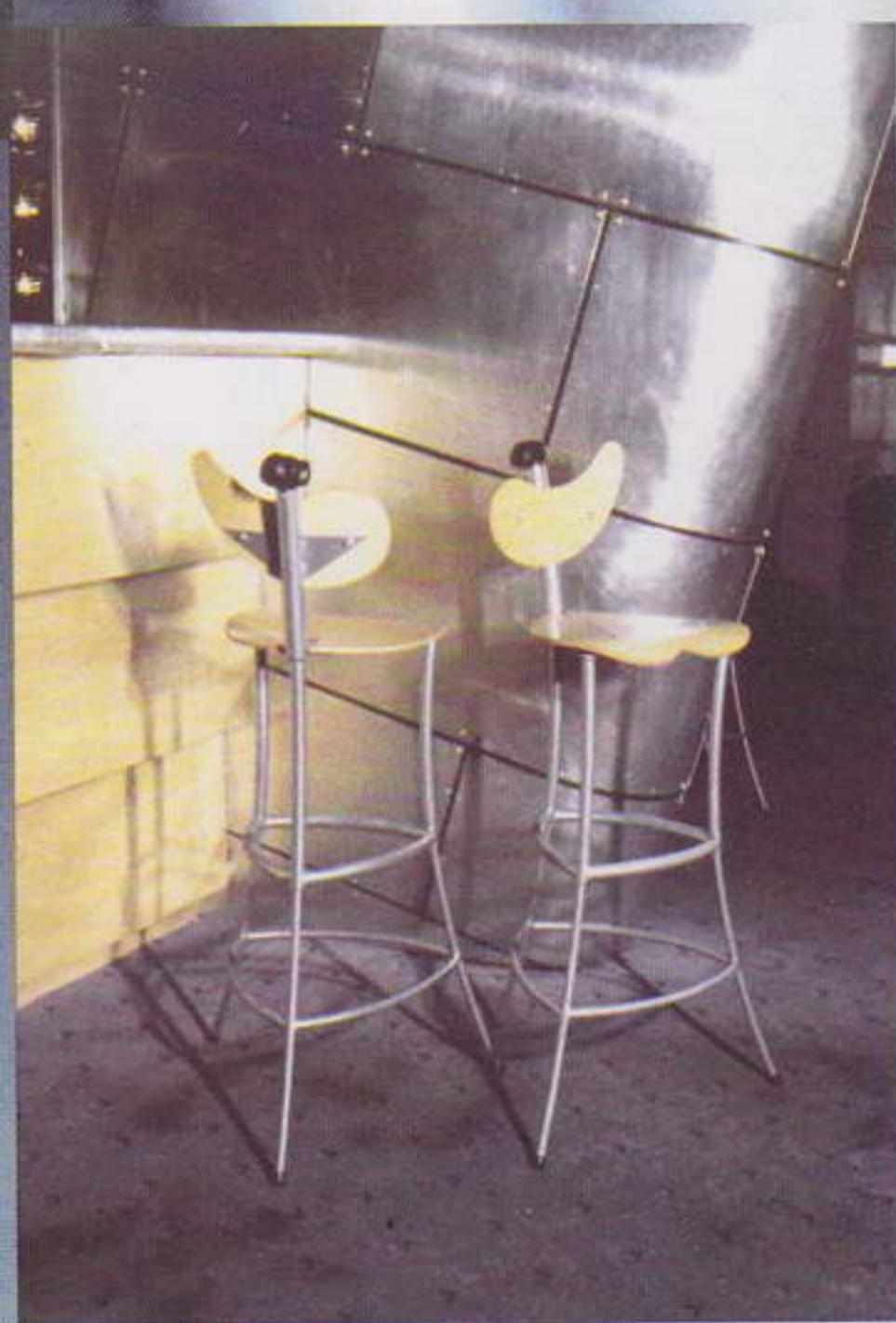
Ranije je već napomenuto da sudbina
pleasuredome-a pratjevoluciju rok
kulture, pa u svojoj predistoriji -
ranih šezdesetih tema animira niz
arhitekata i dizajnera pop
senzibiliteta. Primerice u Italiji su to
bili članovi Archizooma, au Engleskoj
chronološki savremen Archigram (Mike
Webb i njegov "Sin Centre", 1959/62,
dok temu složene palate zadovoljstva
i svog ugla, naravno i primerenim
medijima a saglasno ukusu trenutka,
tokom osamdesetih variraju, recimo,
Duran Duran, ili pak Frankie Goes to
Hollywood. Uostalom, njihov video-
clip je i naslovljen "Welcome to the
Pleasure Dome". Tada već potpuno
profilisan u smislu tropa koji živi
isključivo noću, pleasuredome je u
strukturnom poretku rok kulture
fiksni, štaviše ultimativni generator
stila. I analogno tome: stil je u istom
poretku generator (libidinalno

stimulisane?) čežnje, pa i objekt trenutne konzumacije. Isčezavši tako u relativnom odgovarajuće socijalne grupacije, stil na drugoj strani spektra, zauzvrat, emanira vladajućom, mainstream modom. Upravo iz tog razloga, dakle trajnim fiksiranjem ali i decentriranjem ikoničke materije u hijerarhiji kodova i amblema, pleasuredome samim sobom konotira kulturnu paradigmu. Još prezicnije rečeno, u mreži paradigmi društvenog polja, pleasuredome ima ulogu socijalnog katalizatora mlade, adolescentne, a ponajpre tkz. "styleconscious elite". Razume se, ovde su samo skicirani neki od pred-projektnih repera, sa kojima dizajner u empirijskom konkretne oblikovne situacije mora računati. Ostalo je prepusteno njegovom umeću, pa i subjektivnim afiunitetima spram zadate teme. Oblikujući između 1995/96, "XL",

beogradski pleasuredome (koji je najpre zahvaljujući svojoj programskoj složenosti, a potom i veličini prevaziđa konvencionalnu kategoriju diskoteke), arh. Mušić legitimiše vlastite kulturne afinitete. Na takvoj pozadini, autor zatim razvija osobenu, transmodernu, a za kriterijume ovdašnje arhitektonске scene i retko originalnu poetiku. Njegova originalnost se ogleda u konceptu integralnog prostora: naime, opredelivši se decentriranu, multifokalnu scenu, autor eliminiše stereotip centralne piste za igru. Umesto nje, "gravitacijski centri" su bar pultovi kojih na dve etaže ima tri (s tim što je glavni i najveći, duhovito lociran u plitku binu nekadašnjeg art-deco pozorišta), dok prostornu poetiku čine, ili pak markiraju spektakularne, o čelične sajle "obešene" stepenice. Raskošne u minimalizmu svoje industrijske estetike, ovakve stepenice se kao kulminacija specifično arhitektonsko-poetičkog izraza, u novijoj beogradskoj produkciji do sada nisu videne. I kad je već reč o subjektivnoj poetici arhitekte, ovu Mušićevu definise delikatno samplovanje nasleđenih - ne i izrazito specifičnih naznaka art-decoa - sa autorskim intervencijama transmodernih po duhu, a nepretencioznih po karakteru. Spektar referenci oscilira od evidentnih ikona međuratne moderne (tu spadaju, na primer, uvećani Corbusierovi "modulori" koji "nose" takođe industrijski abrađenu DJ

kabinu), do znalački umontiranih, intimističkih, prostorno-semenatičkih kometara praktično autobiografske prirode. I najzad, da bi zaokružili utisak celine, svemu pomenutom treba dodati pažljiv processing materijala, pa i retko posvećenost detalju: sa druge strane ponosi, međutim, sve materijalno isčeza. ostaju samo izmikovane zvučne i svetlosne implozije, stil trenutka, izmešni mirisi, attitude; džinovski uvir zavodljive fantazme ih sve integriše. Iz tame izranjaju i u nju se vraćaju Prave i Virtuelne Zvezde, Idoli, Fashion Victims, Supermodeli...Napolju je već svanulo prohладно, bronzano aprilsko jutro. Uzalud izgleda, čekajući taksi, pričpaljujem poslednji Marlboro Light, i posmatram devojku na suprotnoj strani ulice kako ulazi u kola. Hitro navukavši kapu, za volanom u famoznim svetlim rukavicama, njen look korespondira heroinama Tamare de Lempiere.

In giving shape (1995/96) to "XL", Belgrade's exclusive club (which, because of the complexity of its programs and its size surpasses the conventional category of 'discotheque'), architect Music legitimizes his own cultural affinities. On such background, author develops specific, trans-modern, and by local architectural criteria even rare original poetry. His originality is visible through the concept of integral space: namely, having decided on a de-centered, multi-focal scene, author eliminates the stereotypical central dance podium. Instead, "gravity centers" become three bar stands located on two levels (the biggest humorously placed in the shallow stage area of a former art-deco theatre). The space poetry is achieved with help of a spectacular staircase which hangs from steel cables. Luxurious in the minimalism of its industrial aesthetics, such a staircase has never been seen before in Belgrade.

